

vat příkrm, který je jim nabídnut. Po odstavení se pak objevuje další fenomén – ta „menší“ selata, která jsou ale zvyklá na příkrm creep krmivem, vykazují v období odstavu menší výkyvy v přírůstcích. Proto jsou vědci přesvědčeni, že doporučení zahájit příkrmování selat ve věku kolem 10 dní je správné, aby se maximalizoval počet ochotných konzumentů a příjem doplňkového krmiva.

4. Jak by se mělo podávat creep krmivo?

V Irsku se obvykle používají malá kruhová, otevřená krmítka, do nichž je creep krmivo pro kojená selata zakládáno. Přitom větší plocha krmítka může přispět ke zvýšení spotřeby krmiva. Nicméně ve spojení s navyšování počtu selat ve vrhu je umístění dvou či více krmítek do kotce pravděpodobně prospěšnějším řešením pro zvýšení příjmu krmiva i přírůstku hmotnosti než zvětšování plochy jednoho krmítka. Některé práce vědců z Kansas State University ukázaly, že spotřeba krmiva byla 2,7krát vyšší, jestliže byla použita kruhová krmítka s násypkou ve srovnání s těmi zcela „otevřenými“. Spotřeba krmiva z krmítek se zásobníkem se navíc spíše blížila skutečně zkonsumovanému krmivu, protože nedocházelo k takovému plýtvání, jako v pří-

padě otevřených kruhových krmítek. Proto Dr. Tokach doporučuje používat zásobníková krmítka, aby se zabránilo plýtvání. Umístění krmítka v blízkosti hlavy prasnice podle něj také výrazně zvyšuje příjem krmiva, a tedy i vyšší hmotnost selat při odstavu. Existuje stále více důkazů, že průměr pelet může ovlivnit příjem creep krmiva. Překvapivě větší pelety (10-12 mm) vedly ke zvýšené konzumaci creep krmiva a lepším přírůstkům po odstavu než častěji užívané malé pelety (<2mm).

5. Záleží na tom, jaký typ creep krmiva je selatům nabízen?

Na tuto otázku vědci mohli odpovědět snadno a jednoznačně: ANO. K příkrmování selat by se měla používat krmná směs s vysokou koncentrací živin a energie a vysokým podílem mléka. Stejná krmná směs by se měla prasatům předkládat v období bezprostředně po odstavu. To podpoří nejen dobrý příjem creep krmiva, ale též větší podíl ochotných konzumentů a následně i vyšší přírůstky selat po odstavu. Na druhou stranu ochucovadla v creep krmivu podle vědců nezvýšila příjem krmiva ani nezpůsobila, že větší podíl selat toto krmivo ochotněji konzumovalo.

Závěrečné shrnutí

Aktuální doporučení zahrnují podávání suchého creep krmiva od desátého dne věku selat, upřednostnit by se měla kruhová zásobníková krmítka oproti těm otevřeným, stejně jako větší velikost peletek (10-12 mm), krmiva s vysokou koncentrací energie a živin a vysokým podílem mléčných výrobků. Dodržováním těchto doporučení by se mělo dospět ke zvýšení příjmu krmiva, většímu podílu ochotných konzumentů, vyšší hmotnosti při odstavu a vyšší intenzitě růstu selat po odstavu. Jelikož existuje obrovský potenciál pro zvýšení přírůstků prostřednictvím navýšení příjmu sušiny u selat před odstavem, budou vědci v Mooreparku v příštích několika letech dále zkoumat výhody příkrmování mléčnou náhražkou či tekutým „starterem“ pro kojená selata. Výsledky budou určitě zajímat nejednoho chovatele prasat.

Ze zahraničních materiálů připravila

Ing. Anna Mikšovský Marcinková

Kontakt na autorku: Anna-

Marcinkova@seznam.cz

Téma II: Zásady výživy mláďat

Mléčný příkrm, nebo tekutý prestarter?

inzerce

V roce 2010 představila naše společnost Trouw Nutrition Biofaktory koncept mléčného příkrmu selat s použitím Nuklospray Yoghurt. Tento koncept nebyl zpočátku vstřícně přijímán především kvůli pracnosti a částečně i nákladům. Díky zvyšování plodnosti prasnic se však příkrm sajících selat tekutými mléčnými směsmi stal brzy jednou z účinných metod managementu výživy zejména slabých selat z nadpočetných vrhů a v mnoha chovech je nyní běžně používán.

Pokročil také vývoj technologií, proto se dnes nabízí zajímavá řešení pro automatizaci mléčného příkrmu sajících selat. Moderní linky pro mléčný příkrm sajících selat jsou však nejen investičně náročné, ale také většinou vyžadují speciální produkty. Proto jsme vyvinuli produkt – tekutý prestarter, který mohou chovatelé bez problémů použít ve všech technologiích pro mléčný příkrm, zlevnit výživu starších sajících selat i podpořit maximální efektivitu odchovu. Abychom si vysvětlili rozdíl mezi mléčnou krmnou směsí a tekutým prestarterem, je vhodné si nejprve připomenout, proč vlastně používáme tekutý příkrm selat.

Obecný princip příkrmu sajících selat tekutou mléčnou krmnou směsí

Mateřské mléko je stále nejdůležitějším krmivem sajících selat. Mléčná produkce prasnic sice stoupá, ale nárůst není přímo úměrný zvyšování počtu selat ve vrzích. Deficit živin dostupných pro každé sele z mléka se tedy zvyšuje. Navíc klesá průměrná porodní hmotnost a zvyšuje se podíl menších, slabších i méně životaschopných selat. Snižuje se tak průměrná odstavová hmotnost, kvalita selat i následná užitkovost. Mléčný příkrm selat pomáhá především slabým jedincům s nižší porodní hmot-

ností překonat deficit v hmotnosti, vitalitě i dotaci živin. V případě delšího použití tekutý příkrm díky vyššímu příjmu živin napomáhá nejen selatům, ale také prasnicím, které ztrácejí v laktaci méně kondici a mají tedy lepší šanci na vyšší a kvalitnější celoživotní užitkovost. Selata v prvních dnech života přijímají lépe krmivo v tekuté formě než v sypké. Proto je použití kvalitního tekutého mléčného krmiva nejvhodnější. V případě, že jsou selata krmena i po odstavu tekutým krmivem, je výhodné využít tekutou nebo kašovitou formu po celou dobu kojení. Většinou však mají selata v předvýkrmu k dispozici pouze suché směsi, proto je nutné, aby přijímala co

Téma II: Zásady výživy mláďat

nejvíce krmiva v suché formě a vodu již minimálně několik dnů před odstavením. V praxi se s mléčným příkrmem začíná již velmi brzy po narození. Maximální příjem mleziva od vlastní matky bezprostředně po porodu je však stále prioritou. Proto by se s mléčným příkrmem mělo začít až tehdy, když si je chovatel jistý, že se všechna selata napila dostatečně mleziva. Mléčné krmivo se tedy většinou poprvé nalévá do krmítek po 24 hodinách od porodu. Příkrm není vhodné oddalovat, protože včasnost je velmi důležitá ke zvýšení užitkovosti a snížení úhynů v prvních dnech života, kdy bývají ztráty selat nejvyšší. Slabým selatům se často nejprve aplikují perorální podpůrné preparáty, případně se stejným způsobem použije i mléčné krmivo. To se poté nalévá v malých dávkách do čistých krmítek minimálně dvakrát až třikrát denně. Tekuté mléčné krmivo se používá většinou pouze v prvních 7 až 14 dnech života a plynule se přechází na kvalitní krmivo typu prestarter v suché formě. Experimentálně i v praxi bylo potvrzeno, že delší použití kvalitního mléčného příkrmu sice zvyšuje užitkovost, ale také náklady, proto se mléčný příkrm používá déle pouze u vrhů s nejslabšími nebo časně odstavenými selaty. Tekuté mléčné směsi se dají aplikovat ručně do krmítek nebo prostřednictvím různých technologií. K dispozici jsou mobilní míchací zařízení s ručními dávkovači, automaty na krmení tekutého nebo kašovitého krmiva, krmné linky na mléko i moderní krmné systémy na krmení tekutým krmivem.

Mléčný příkrm - Nuklospray Yoghurt, nebo tekutý prestarter Precoce Liquid?

V naší nabídce najdete dva produkty a mohlo by se zdát, že nabízíme pouze cenově rozdílné produkty pro stejné použití. Vysvětlíme si proto rozdíl mezi těmito dvěma produkty a v jejich použití. **Nuklospray Yoghurt** je mléčný příkrm, to nejlepší, co můžeme nabídnout novorozenejším selatům. Byl vyvinut jako první krmivo v životě selat, které je schopno kompletně pokrýt jejich nutriční potřeby. Intenzivní výzkum a vývoj i speciální výrobní proces mu poskytují výhodu před ostatními mléčnými produkty. Na trh byl uveden již v roce 2009 a získal si oblibu na celém světě, zejména u špičkových chovatelů s vysoce užitkovými prasnicemi. Použití Nuklospray Yoghurtu:

- Již od 1. dne života až do jednoho týdne před odstavením.

- Většinou se podává prvních 7 až 14 dnů (první fáze mléčného příkrmu).
- Míchá se v teplé vodě (45 °C) 1 kg prášku se 2,5 l vody, což zajišťuje nejvyšší možnou koncentraci živin.
- Podává se v malých množstvích 2–3 krát denně do oválných misek nebo krmítek.
- Jednou za 24 hodin musí být krmivo spotřebováno nebo vyčištěná miska.
- Selata musí mít přístup k čisté vodě.

Výhody Nuklospray Yoghurtu:

- Snižuje mortalitu novorozenejších selat
- Příznivě ovlivňuje pasáž tráveniny a redukuje výskyt průjmů.
- Zvyšuje příjem živin a podporuje maximální růst všech selat.
- Podporuje slabá, méně vitální a adoptovaná selata.
- Redukuje potřebu kojných prasnic.

Nevýhodou je vyšší cena pro starší selata a komplikace při použití v některých linkách na tekutý příkrm sajících selat. A právě z tohoto důvodu nabízíme do těchto linek a pro starší selata po Nuklospray Yoghurtu **Precoce Liquid**, tekutý prestarter.

Milkiwean Precoce Liquid je tekutý prestarter, který byl vyvinut jako následné krmivo po mléčném krmivu Nuklospray Yoghurt pro selata, která ještě potřebují vyšší dotaci živin s optimálním podílem mléčných složek.

Použití Milkiwean Precoce Liquid:

- Jako následná mléčná krmná směs v tekutém stavu po mléčném krmivu Nuklospray Yoghurt.
- Je možné ji použít již od 7. dne života až do 2–3 dnů po odstavení (druhá fáze mléčného příkrmu).
- Rozpouští se ve vodě v poměru

- 1 kg prášku : 4 až 6 l vody (nejlépe teplé 45 °C).
- Používá se v linkách na tekutý mléčný příkrm sajících selat i manuálně do oválných misek nebo krmítek.
 - Je ideální pro přechod mezi mléčnou náhražkou a starterem.
 - Pokud se po odstavu krmí suché krmivo, přechází se minimálně týden před odstavem na pevné krmivo (typu starter).
 - Může být také používán v sypké formě pro zchutnění starteru na porodnách i po odstavu.

Výhody krmiva Milkiwean Precoce Liquid:

- Podporuje starší sající selata až do odstavu i po něm.
- Kombinuje nutriční hodnotu mléčné náhražky a prestarteru pro podporu vývoje gastrointestinálního traktu.
- Lze použít ve všech krmných linkách pro mléčný příkrm, protože se dobře rozpouští a je optimálně viskózní, tekutý i stabilní.
- Snižuje mortalitu selat a zvyšuje jejich vyrovnanost před odstavem.
- Zvyšuje příjem krmiva do odstavu a připravuje selata na vysoký příjem krmiva a růst i po odstavu.
- Snižuje ztrátu kondice prasnic v laktaci.
- Díky optimálnímu zastoupení mléčných složek plynule navazuje na Nuklospray Yoghurt.

Shrnutí a závěr

Selata podporovaná tekutým mléčným příkrmem méně hynou, jsou lépe připravena na odstav a dosahují vyšší užitkovosti. V praxi se s mléčným příkrmem začíná již bezprostředně po dostatečném napití mleziva. Mluvíme o první fázi mléčného příkrmu, kde selata potřebují nejkvalitnější krmivo co nejvíce podobné mateřskému mléku. Tato fáze trvá do 7 až 14 dnů věku. Chovatelé často dělají chybu v tom, že čekají až začnou selata chřadnout. Nejvyšší efekt z mléčného příkrmu však získáme, pokud ho začneme podávat již od 1. dne selatům, kterým může výrazně pomoci. Jedná se především o selata z nadpočetných vrhů, slabá, méně vitální a stresovaná. Pochází většinou od prasniček a starých prasnic. Řada z nich je přesouvána k jiným prasnicím a míchána mezi sebou. Mléčný příkrm je v této první fázi jejich života velkou podporou a nám se dlouhodobě osvědčil Nuklospray Yoghurt. Pro starší selata však může být používání těchto mléčných náhražek neekonomické, a to někdy vede k používání levnějších mléčných náhražek, jejichž kvalita však nemusí vyhovovat potřebám selat. Levnější mléčné náhražky nepřinášejí požadovaný efekt, proto jsme vyvinuli speciální krmivo pro druhou fázi mléčného příkrmu – tekutý prestarter Milkiwean Precoce Liquid. Jedná se o mléčné krmivo, které je pro selata vysoce atraktivní, dobře se rozpouští, je optimálně viskózní i stabilní. Proto ho lze podávat nejen ručně, ale i prostřednictvím všech dostupných technologií včetně krmných mléčných linek. Při jeho používání má chovatel jistotu, že volí ekonomicky optimální variantu při zachování potřeb všech živin pro selata. Naše odpověď na otázku, zda mléčný příkrm, nebo tekutý prestarter, tedy zní: Začněte mléčným příkrmem Nuklospray Yoghurt, a pokud selata potřebují i nadále pomoci, pokračujte tekutým prestarterem Milkiwean Precoce Liquid.

Ing. Pavel Grauer,
Trouw Nutrition Biofaktory, s. r. o.

MILKIWEAN PRECOCE LIQUID

VODOROZPUSTNÝ STARTÉR PRO VÝŽIVU SELAT DO 8 kg

- Suchá směs pro použití v tekuté formě i ve všech krmných linkách
- Kombinuje nutriční hodnotu mléčné náhražky a prestartéru
- Zvyšuje příjem krmiva a napomáhá prevenci po-odstavové krize
- Dobře se rozpouští, nesedimentuje a je stabilní

trouw nutrition
a Nutreco company

Trouw Nutrition Biofaktory s.r.o.
Na Chvalce 2049, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice
tel.: +420 / 281 925 075
e-mail: odbyt.biofaktory@trouwnutrition.com
www.trouwnutrition-cse.com